

RETOURADRES postbus 184 | 2501 CD Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de heer drs. P. Blokhuis, Staatssecretaris
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

23 november 2021 | Advies en addendum 'De opstelling op het speelveld'

Geachte heer Blokhuis,

Binnenkort voert u als portefeuillehouder sport overleg met de Tweede Kamer. In het Wetgevingsoverleg Sport behandelt u de sportbegroting 2022 en een aantal andere onderwerpen, waaronder de 'sportwet'. De agendering van een sportwet is mede ontleend aan het advies De opstelling op het speelveld, dat de NLsportraad een jaar geleden heeft uitgebracht, en het Wettelijk en financieel addendum bij het advies, dat de raad dit voorjaar heeft gepubliceerd.

Als – vierde - portefeuillehouder sport van dit kabinet lichten we u graag de kern van het advies en het addendum toe, in deze brief en in een gesprek. Daarnaast brengen we u op de hoogte van de bevindingen die we nadien hebben opgedaan in gesprekken, vergaderingen en bijeenkomsten met de sportbranche en met overheden over het advies en het addendum.

Sport als publieke voorziening

Bewegingsarmoede leidt tot chronische ziekten en ondermijnt het immuunsysteem. Sport beschouwen als een publieke voorziening – niet als hobby, maar als noodzaak – is daarom de belangrijkste aanbeveling die de NLsportraad heeft gedaan in het advies. De NLsportraad heeft geadviseerd een toekomstbestendig sportstelsel te ontwerpen waardoor in 2030 75% van de bevolking kan sporten en bewegen. De doelstelling uit het preventieakkoord heeft de raad daarmee tien jaar naar voren gehaald. Het urgente vraagstuk van bewegingsarmoede vraagt daarom.

Als sport een publieke voorziening wordt, krijgt de overheid een taak om deze voorziening in stand te houden. De rol van de overheid is nu onduidelijk. Dat leidt ertoe dat het sportaanbod op dit moment niet voor de hele bevolking beschikbaar is. Sport wordt overgelaten aan de private markt (verenigingen en ondernemers). De rijksoverheid, provincies en gemeenten ondersteunen het sportaanbod in wisselende mate en niet altijd consistent. Het huidige sportaanbod wordt vooral benut door fitte mensen met een hoger inkomen. Het gevolg hiervan is dat slechts de helft van de Nederlanders voldoende sport en beweegt. Juist kwetsbare groepen die er veel van zouden kunnen profiteren, sporten en bewegen minder of niet.

Een toekomstbestendig sportstelsel

De NLsportraad constateert dat het huidige sportaanbod in Nederland niet toereikend is. Er is geen sprake van een echt 'sportstelsel' dat alle Nederlanders in staat stelt te sporten en te bewegen. Om een toekomstbestendig sportstelsel – dat werkelijk toegankelijk is voor iedereen – mogelijk te maken, adviseert de raad te investeren.

DATUM

23 november 2021

ONDERWERP

Advies en addendum
'De opstelling op het speelveld'

KENMERK

3287652-1020500-NLSR

ADRES

Postbus 184
2501 CD Den Haag

TELEFOON

+31 70 340 72 73

E-MAIL

secretariaat@NLsportraad.nl

WEBSITE

www.nederlandse-sportraad.nl

Er zijn structurele investeringen nodig in de fysieke sportinfrastructuur, in de versterking, ontwikkeling en professionalisering van een sport- en beweegbranche, en in de ondersteuning voor kwetsbare groepen. Ook adviseert de raad de samenwerking tussen sport en andere terreinen te bevorderen, zoals welzijn, preventie, zorg, onderwijs en kinderopvang.

Op 7 april van dit jaar presenteerde de raad het Wettelijk en financieel addendum bij het advies. Daarin is uitgewerkt hoe het (nieuwe) kabinet een toekomstbestendig sportstelsel kan opbouwen. De raad adviseert het sportstelsel te verankeren in een stelselwet en financiële maatregelen te treffen voor ruimte en accommodaties, professionalisering, innovatie en toegankelijkheid voor kwetsbare groepen. De stelselwet ('sportwet') voorziet in de taak voor de rijksoverheid, provincies en gemeenten om sport en bewegen toegankelijk en van goede kwaliteit te maken voor iedereen. Duidelijkheid over rollen en taken vormt de basis van het sportstelsel.

Bij de publicatie van het advies en addendum, en bij presentaties en gesprekken die hierop volgden, heeft de raad veel draagvlak voor het advies en het addendum geconstateerd. Overheden, sportorganisaties en de politiek zien de noodzaak van een toekomstbestendig sportstelsel. Zij onderschrijven de ambitie om in 2030 75% van de Nederlanders te laten voldoen aan de beweegrichtlijnen. Ook de verankering van het sportstelsel in de sportwet is door veel partijen omarmd. In juli heeft de Tweede Kamer in een motie gevraagd om voorbereidingen te treffen voor een sportwet. De NLsportraad is verheugd te vernemen dat u de eerste verkenningen hiervoor op 2 december deelt met de Tweede Kamer in het Wetgevingsoverleg Sport.

Verschillende interpretaties

Nu de Tweede Kamer concreet om het uitwerken van een sportwet heeft gevraagd, zijn veel meer partijen over het nut en de noodzaak van een wet gaan nadenken. Dat beschouwt de raad als positief. Wel constateert de NLsportraad dat de interpretaties en opvattingen over de sportwet uiteenlopen en soms afwijken van het advies van de NLsportraad. De raad heeft daarom de behoefte om de overwegingen voor het advies nogmaals onder de aandacht te brengen.

De essentie van de sportwet volgens de raad is het borgen van een robuust georganiseerd en duurzaam gefinancierd sportstelsel, zodat het sport- en beweegaanbod toegankelijk wordt voor veel meer mensen dan nu het geval is. Deze essentie hoort de raad niet altijd terugkomen in de discussies. Ook worden onderwerpen benoemd waarvan de raad adviseert die niet (direct) in een stelselwet op te nemen. Dat betreft bijvoorbeeld eisen aan opleidingen, kwaliteit, veiligheid en integriteit. Andere genoemde onderwerpen passen niet in een stelselwet (bestuursrecht), maar horen thuis in het strafrecht. Denk aan fraude, matchfixing, seksueel misbruik en geweld.

Naar de mening van de NLsportraad is het zaak eerst een stelselwet in te richten waarin de rollen en taken van de overheid en de branche worden geregeld. Ook is in de stelselwet een zorgvuldige afweging nodig tussen regulering door de overheid en zelfregulering door de branche. De stelselwet kan wel aanknopingspunten bieden voor nadere eisen aan de branche. Die eisen kunnen bijvoorbeeld worden vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur. Maar om zo'n maatregel in te voeren moet er eerst een stelselwet zijn.

Uitvoerbaarheid is een belangrijk criterium bij het ontwerpen van een wet. Dat geldt ook voor een stelselwet sport, nu en in de toekomst. Nadere bepalingen moeten altijd naleefbaar en handhaafbaar zijn; anders heeft het weinig zin eisen in te voeren.

Dat geldt voor eisen aan de sportbranche, maar ook voor eisen die de overheid aan zichzelf stelt, zoals een investeringsverplichting of een 'sportnorm' (bijvoorbeeld het aantal sportvoorzieningen per hoofd van de bevolking). De NLsportraad vindt het voor een discussie over deze nadere eisen nu eigenlijk nog te vroeg. Hoe belangrijk deze onderwerpen ook zijn, er moet eerst een stelselwet komen. Dan ligt er een kader waarmee de basis wordt geregeld: een zorgplicht voor de overheid om sport en bewegen toegankelijk te maken voor iedereen. Vanuit die basis kan vervolgens worden gewerkt aan verdere maatregelen en nadere eisen.

De NLsportraad adviseert een groeimodel te hanteren, waarbij de ontwikkeling van de sportwet gelijk opgaat met de andere aanbevelingen die de NLsportraad heeft gedaan op het gebied van vernieuwing, professionalisering, toegankelijkheid, samenwerking en infrastructuur. Kwaliteitseisen aan de sportbranche zijn bijvoorbeeld pas zinvol als er ook maatregelen worden genomen om de branche te vernieuwen en verder te professionaliseren. En eisen aan de overheid zelf, bijvoorbeeld als het gaat om infrastructuur en de toegankelijkheid, vragen om gelijktijdige financiële maatregelen.

Integraal advies

Veel partijen die de NLsportraad heeft gesproken zien de sportwet als een doel in plaats van een middel. De vraag is niet: waarom moet er een sportwet komen en wat moet er in de sportwet staan? Maar de vraag is wat de raad betreft: hoe borgen we een toekomstbestendig sportstelsel dat toegankelijk is voor de gehele bevolking? Daarbij is een stelselwet volgens de raad voorwaardelijk. Maar even belangrijk acht de raad de andere genoemde aanbevelingen over de infrastructuur, professionalisering, innovatie, samenwerking, brancheontwikkeling en toegankelijkheid. Alleen het gehele pakket van maatregelen kan ertoe leiden dat in 2030 75% van de bevolking voldoende sport en beweegt. Een sportwet alleen zal dat niet bewerkstelligen.

De NLsportraad adviseert de staatssecretaris van VWS om in een vroegtijdig stadium met andere overheden en de sportbranche om tafel te gaan en te bekijken hoe van sport een publieke voorziening kan worden gemaakt. Daarbij komt dan ook de stelselwet aan de orde. Een tussenstap zou kunnen zijn om een aantal wetgevingsjuristen en sportwetenschappers een proeve van een sportwet te laten maken, zodat er een gezamenlijk uitgangspunt ligt. In het addendum heeft de NLsportraad hiervoor een voorzet gedaan.

De taak van overheden om sport en bewegen voor iedereen toegankelijk te maken, is een grote uitdaging. Maar alleen zo kunnen we een begin maken met de verbetering van de beschikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het sport- en beweegaanbod. En alleen zo kan in 2030 driekwart van de bevolking op structurele basis sporten en bewegen en ontstaat een vitale en veerkrachtige samenleving.

Met vriendelijke groet,

Namens de Nederlandse Sportraad,

Michael van Praag, voorzitter

Mariëtte van der Voet, secretaris